

La Comédiathèque

Karantinas

Jean-Pierre Martinez

comediathèque.net

**Šis tekstas pateikiamas skaitymui nemokamai.
Tačiau bet koks viešas pjesių pastatymas, profesionalus ar mėgėjų, reikalauja
išankstinio autoriaus leidimo. Norėdami susisiekti su Jean-Pierre Martinez ir
gauti leidimą pastatyti vieną iš jo kūrinių:**

<https://comediatheque.net/>
<https://jeanpierremartinez.net/>

Karantinas

Jean-Pierre Martinez

Keturi nepažįstami žmonės, prieš savo valią, yra uždaromi į karantiną, kuris, kaip paaiškėja, vyksta apleistame teatre. Už įsivaizduojamo stiklo juos stebi žmonės – žiūrovai. Tariamai užsikrėtę asmenys kelia klausimus. Kuo jie galėjo būti užkrėsti? Koks jiems gresia pavojus? Kada ir kaip visa tai baigsis? Pamažu aiškėja, kad ši uždara erdvė egzistuoja netolimoje ateityje, kurioje Didysis Brolis valdo viską, ir kad šio karantino priežastys gali būti ne vien medicininės...

Veikėjai

Dom

Pat

Max

Sam/Kim

Lytis nėra apibrėžta, o lyties neutralumas ir net vienodumas yra visų veikėjų bruožas. Aktoriai gali keistis vaidmenimis spektaklio metu, kiekvieną vaidmenį identifikuojant per aprangą (pacientų chalatai – mėlyni, rožiniai arba žali, balta slaugytojo apranga, juodas Mao kostiumas). Šioje versijoje Dom ir Max bus vyrai, o Pat ir Sam/Kim – moterys.

© La Comédiathèque

Pirmas veiksmas

Scena gali likti tuščia, išskyrus vieną ar dvi kėdes. Dom ateina netvirtu žingsniu. Jis vilki ligoninės pacientams skirtą chalatą (mėlyną, rožinį ar žalią). Jis žvalgosi aplink su smalsumu, kol nustebeš pastebi žiūrovus. Po akimirkos jis prieina arčiau, žvelgdamas į juos nerimastingai. Pat, vilkintis tokį pat chalatą, ateina iš paskos.

Pat – Laba diena.

(Nustebeš, Dom krūpteli, atsisuka ir pamato Pat.)

Dom – Išgąsdinote mane...

Pat – Atsiprašau... Taigi, jūs irgi...?

Dom – Taip...

(Trumpa nejauki tyla.)

Pat – Mes jau esame matęsi, tiesa?

Dom – Man rodos, mes buvome tame pačiame vagonė.

Pat – Tryliktas vagonas, ar ne? Nežinau, ar tai turi kokią nors reikšmę...

Dom – Reikšmę? Jūs turite omenyje skaičių trylika?

Pat – Ar tai, kad esame čia abu, gali būti susiję su tuo, kad važiuojame tuo pačiu vagonu?

Dom – Nežinau. Tiesą sakant, visiškai nesuprantu, kodėl mes čia.

Pat – Aš irgi. Nieko nesuprantu. Kai išlipau iš traukinio, du pareigūnai paprašė manęs eiti su jais...

Dom – Ar esate tikra, kad jie buvo policininkai?

Pat – Manau, kad taip... Jie dėvėjo kaukes. Na, ne kaukes... Tokias, kokias nešioja ligoninėse. Jie įsodino mane į greitosios pagalbos automobilį ir...

Dom – Greitosios pagalbos automobilį? Ar esate tikra? Nes jei jie buvo policininkai...

Pat – Na, gerai... Sakykime, į furgoną.

Dom – Medikų lydimą policijos furgoną.

Pat – Būtent... Jie atvežė mane čia ir liepė laukti. O jūs?

Dom – Tas pats... Taigi, jums taip pat nieko nepaaiškino.

Pat – Tik liepė laukti.

Dom – Ir... jūs daugiau nieko negirdėjote?

Pat – Ne... (*Trumpa pauzė*) Man rodos, buvo paminėtas žodis „karantinas“.

Dom – Tikrai...?

Pat – Ar jūs irgi tai girdėjote?

Dom – Nelabai...

Pat – Bet tai atrodo labiausiai tikėtina, ar ne?

Dom – Karantinas... O kas dar tai galėtų būti?

Pat – Tai paaiškintų kaukes.

Dom – Taip... O dabar ką darysime?

Pat – Lauksime... Juk mums liepė laukti.

(*Trumpa pauzė.*)

Dom – Karantinas... Jei jis truks visas keturiasdešimt dienų... Tikiuosi, mums bent jau duos kokius nors paaiškinimus.

Pat – Sakoma „karantinas“, bet tai nebūtinai reiškia keturiasdešimt dienų. Tai priklauso nuo ligos.

Dom – Manote, kad tai liga?

Pat – O kas dar? Jei esame karantine...

Dom – Taip... Tai turi būti virusas.

Pat – Labai užkrečiamas, turbūt.

Dom – Taip... Tikriausiai.

Pat – Aš nejaučiu jokių simptomų, o jūs?

Dom – Ne, ir aš ne.

Pat – Bet tai dar nereiškia, kad nesame užsikrėtę. Tai priklauso nuo inkubacinio laikotarpio.

Dom – Jūs gydytoja?

Pat – Užsakovas.

Dom – Užsakovas?

Pat – Anksčiau tai vadindavosi informatikas, manau.

Dom – Supratau... Taigi, apie virusus šiek tiek išmanote.

Pat – Turiu tris vaikus... O jūs?

Dom – Neturiu vaikų.

Pat – Ne, turiu omenyje... Jūs irgi nesate gydytojas.

Dom – Esu mokytojas.

Pat – Mokytojas...

Dom – Seniau vadindavosi mokytoju, dabar sako formuotojas. O rytoj galbūt... dresuotojas.

Pat – Suprantu...

Dom – Tikrai? Ir ką jūs suprantate?

Pat – Na, kad jūs dar mažiau išmanote apie virusus nei aš...

(Trumpa pauzė.)

Dom – Taigi, inkubacinis laikotarpis priklauso nuo viruso?

Pat – Visiškai taip... Kartais pirmieji simptomai pasireiškia po savaitės. Kartais anksčiau, kartais vėliau.

Dom – Jūs, atrodo, tikrai gerai išmanote epidemijų plitimą... kaip kažkas, kas nėra gydytojas.

Pat – Juk sakiau, turiu tris vaikus. Jei vienas suserگا, kiti du užsikrečia po kelių dienų.

Dom – Bet mes nesergame!

Pat – Galime būti užkrato nešiotojai, dar prieš pasireiškiant simptomams.

Dom – Taip... Jei tikrai nešiojame virusą.

Pat – Todėl tikriausiai ir esame karantine... Bet mums tikrai viską paaiškins.

Dom – Taip, tikrai...

(Ateina Max, vilkėdamas tokią pačią aprangą.)

Dom – Ah... Daugiau žmonių, daugiau linksmybių...

Pat – Daugiau žmonių, daugiau linksmybių?

Dom – Tai sena patarlė... Daugiau žmonių – daugiau... Ai, nieko...

Pat – O gal šis ponas galės mums kažką paaiškinti.

(Max, atrodantis sutrikęs, artėja prie publikos.)

Dom – Nesiimčiau lažintis... Jis neatrodo labai aiškiai suprantantis, kas vyksta.

Pat – Laba diena.

Max – Ah, laba diena... Aš... Aš ką tik atvykau...

Dom – Iš kur žinote, kad mes irgi ką tik atvykome?

Max – Atleiskite?

Dom – Jūs pasakėte: „Aš ką tik atvykau, irgi.“ Iš kur žinote, kad mes ką tik atvykome? Galbūt mes čia jau kelias savaites...

Max – Jūs čia jau kelias savaites?

Pat – Mes ką tik atvykome.

Max – Ah... Kaip ir aš, vadinasi... Taip ir sakiau.

Pat – Taip...

Max – Ir... ar žinote, kodėl mes čia?

Dom – Tikėjomės, kad jūs mums tai paaiškinsite...

Max – Nežinau... Jie mane paėmė išlipant iš traukinio, visiškai nieko nepaaiškinę. Man tikrai nėra laiko tokiems dalykams.

Pat – Man taip pat... Mano trys vaikai laukia manęs namuose. Jau nekalbant apie vyrą. O jūs?

Max – Aš nesu vedęs. Tik trumpam nuvykau į pietus aplankyti motinos ligoninėje.

Dom – Ji irgi serga?

Max – Ji susilaužė šlaunikaulį.

Pat – Na, bent jau tai neužkrečiama...

Max – Taip, bet kas man sumokės? Turiu baigti du statybos darbus iki savaitės pabaigos...

Pat – Galbūt mums išmokės kompensaciją. Jūs esate amatininkas?

Max – Aš esu santechnikas.

Dom – O sakoma, kai jo ieškai, niekada nerandi...

Max – Atleiskit?

Dom – Nieko, nieko...

Pat – Santechnikas... Esu girdėjusi šį žodį, bet neprisimenu, ką jis reiškia.

Dom – Dabar sakoma „remontininkas“.

Pat – Ah, taip...

Dom – Ponas yra specializuotas remontininkas. Jis taiso vamzdžius, kanalizaciją, čiaupus... Anksčiau tai vadinosi santechniku.

Max – Taip, būtent.

Dom – Taigi, jūs irgi nežinote, kodėl mus čia uždarė?

Pat – Manote, kad esame uždaryti?

Dom – Užrakinti ar ne, jei tai karantinas, išeiti negalime, tiesa?

Max – Tai jūs tikrai manote, kad mes esame karantine?

Dom – Pasak ponios, kuri yra didelė specialistė, mes nešiojame virusą ir esame užkrečiami. Todėl mus izoliuoja.

Max – Virusas? Koks virusas?

Pat – Na... Tikriausiai nežinomas virusas. Kitaip jau būtų vakcina, ir mūsų nebūtų uždarę į karantiną.

Max – Gerai... Bet kodėl mes? Ar žinote?

Pat – Greičiausiai mes nesąmoningai turėjome kontaktą su užsikrėtusiu asmeniu... Sakėte, kad lankėte motiną ligoninėje?

Max – Bet ji tik lūžį turėjo!

Pat – Taip... Bet ligoninėse knibžda virusų, ar ne? Tai visiems žinoma...

Max – Dabar išeina, kad tai mano kaltė...

Dom – Nusiraminkite, bičiuli. Niekas jūsų nekaltina.

Pat – Ir jei būsime čia uždaryti kelias savaites, geriau likti draugiškiems vieni su kitais.

Max – Jūs tikrai manote, kad mus laikys čia kelias savaites?

Pat – Nežinome. Kol kas mes visiškai nieko nežinome.

(Trumpa pauzė.)

Max – O jūs kaip laikotės?

Pat – Gerai... Būčiau norėjusi iš karto grįžti namo, pas vyrą ir vaikus, bet...

Max – Ne, ne apie tai kalbu. Aš turiu omenyje... Ar jaučiatės blogai?

Pat *(įžeista)* – Kol kas ne.

Max – O jūs?

Dom – Gerai. Bet... ačiū, kad rūpinatės mano sveikata.

Max – Aš irgi... Aš jaučiuosi puikiai.

Dom – Gerai, puiku... Mes džiaugiamės už jus...

(Max vėl apsidairo aplink save.)

Max – Ar žinote, kur mes tiksliai esame?

Dom – Ne... Iš to laidojimo furgono, kuriuo mus atvežė, nieko nesimatė. Užuolaidos buvo užtrauktos.

Max – Laidojimo furgono? Jūs tikras?

Dom – Aš taip pasakiau? Ne, norėjau pasakyti sanitarinis furgonas, žinoma.

Pat – Važiavome vos penkiolika minučių. Turėtume būti netoli stoties...

Max – Taip... Bet tai ne ligoninė.

Pat – Ne... Bet kol kas mes nesame ligoti.

Max – Keista... Kas tai per vieta...? (*Jis apeina sceną ir staiga sustingsta, pamatęs žiūrovus.*) O tie ten... Kas jie tokie?

Pat – Tie? Kas?

Max (*rodyda į publiką*) – Tie ten!

(*Pat prieina arčiau ir prisimerkia.*)

Pat – Nieko nematau... Su tomis šviesomis... Jos akina...

Max – Ten! Visi tie žmonės, kurie mus stebi!

Pat (*pastebėjusi publiką*) – Ne... Bet kas čia per reikalas...? (*Į Dom*) Ar jūs tai matote?

Dom – Taip... Tai pirmas dalykas, kurį pamačiau įėjęs.

Pat – Galėjote mums pasakyti!

Dom – Ką?

Pat – Kad į mus žiūri! Kad mūsų klausosi!

Dom – Tai iškrito iš galvos... Bet koks skirtumas? Mes juk nieko blogo nepadarėme, tiesa? Ir nieko blogo nepasakėme...

Pat – Tikiuosi...

Max – Aš išvis nieko nesakiau.

Pat – Tai kažkoks košmaras...

Max – Ar manote, kad jie mus girdi?

Dom – Manau, kad jie čia būtent dėl to.

Max – Kad klausytųsi mūsų?

Pat – Kad mus stebėtų, bent jau. Nes mes esame stebėjime. Jie nori pamatyti, kaip liga progresuos...

Max – Keista. Mes jų negirdime.

Dom – Galbūt todėl, kad jie nieko nesako.

Pat – Arba jie yra už stiklo.

Max – Už stiklo?

Pat – Kaip tardymo kambaryje, suprantate... (*Prisimerkia prieš prožektorius, kurie ją akinėja.*) Ir su tomis šviesomis, kurios tiesiai į akis...

Dom – Aš dar niekada nebuvaau tardymo kambaryje. Na, bent jau iki šiandien.

Pat – Bet taip juk būna. Kai esi gerojoje pusėje, gali matyti kitus, o jie tavęs – ne.

Max – Kitus?

Pat – Įtariamuosius!

Max – Bet šiuo atveju mes juos matome.

Dom – Vienintelis dalykas, kuo esu tikras – jei kada nors atsidurčiau tardymo kambaryje, tai tikrai ne gerojoje pusėje.

Max – Gerojoje pusėje...? Kuri tai pusė, jūsų manymu?

Dom – Toje pusėje, kurioje matai, bet tavęs nemato...

Max – Tai jūs manote, kad juos ruošiasi tardyti... O mes čia tik tam, kad stebėtume?

Pat – Jūs teisus, tai nelogiška. Mes juk ne policininkai...

Dom – Jei jūs taip sakote...

Pat – Atsiprašau?

Dom – Jūs irgi daug žinote apie tardymo kambarius...

Pat – Ką jūs tuo norite pasakyti?

Dom – Nežinau... Jūs žinote beveik viską apie virusus... Jūs žinote, kaip atrodo tardymo kambarys. Gal ne jūs čia mus atvedėte?

Pat – Jie? Apie ką jūs kalbate...?

Max – Galbūt jūs infiltruota. Man atrodo, kad būtent tai šis ponas bando pasakyti. Šnipė, jei jums taip aiškiau...

Pat – Man atrodo, kad mes visi pradedame iš proto kraustyti. Šie žmonės greičiausiai yra gydytojai. Jie stebi mūsų ligos eigą, nes nenori patys užsikrėsti.

Max – Geriausia bus tiesiog apsimesti, kad jų čia nėra.

Dom – Būtent. Elsimės taip, lyg nieko nebūtų... Lyg nebūtume bandymai laboratorijoje, stebimi šimtų specialistų dieną ir naktį, kad jie galėtų matyti, per kiek laiko mes mirsime ir kokių būdu...

(Sam, vilkėdama tą pačią aprangą, prieina iš už jų.)

Sam – Laba diena...

Pat – Gal ši ponija galės mus apšviesti... Laba diena, ponija, ar esate gydytoja?

Sam – Aš esu informatorė.

Pat – Informatorė?

Dom – Anksčiau tai vadinosi žurnalistė, manau.

Max – Ah... Tai jūs tokia pati kaip mes.

Sam – Jūs visi esate informatoriai?

Max – Ne... Aš turiu omenyje, kad jūs esate tokia pati kaip mes... Jūs nežinote, kodėl mus čia atvedė.

Sam – Atsiprašau, bet aš neturiu nė menkiausio supratimo. Tiesiog išlipau iš traukinio ir...

Dom – Taip, gerai, mes jau žinome...

Sam – Aš tik atsakiau į jūsų klausimą. Jei žinote, kodėl klausiate?

Max – Bet mes nieko nežinome, mes ką tik jums tai pasakėme!

Sam – Nereikia taip nervintis.

Max – Atsiprašau, jūs teisi.

Sam – Taigi, kai išlipau iš traukinio... policininkai mane atvedė čia. Neturiu jokios kitos informacijos. Aš nežinau, kodėl mus sulaikė.

Dom – Jums pasakė, kad tai buvo sulaikymas?

Sam – Ne, tiesiogiai to nesakė, bet...

Pat – Aš girdėjau žodį „karantinas“. Na, bent jau taip supratau.

Sam – Gal jie kalbėjo apie jūsų amžių...

Dom – Daug aiškiau dabar...

Sam – Jei mus laikytų suėmusi policija, tam būtų rimta priežastis.

Dom – Tai dabar jau mes sulaikyti?

Sam – Atsiprašau... Norėjau pasakyti, kad esame stebėjime...

(Pat kiek pritildžiusi balsą, rodydama į publiką, pasako subtiliai.)

Pat – Taigi jūs irgi nežinote, kas visi šie žmonės, kurie mus stebi...

(Sam pastebi auditoriją, bet neišreiškia jokio nustebimo.)

Sam – Ne...

Max – Tai jūs irgi buvote tame traukinyje?

Sam – 13-as vagonas. 40-a vieta. O jūs?

Pat – 42-a.

Max – 41-a.

Dom – 43-a.

Sam – Tai mes sėdėjome vienas šalia kito.

Pat – Arba vienas priešais kitą.

Sam – Tai galėtų paaiškinti, kodėl užsikrėtėme nuo to paties žmogaus... Bet nuo ko?

(Ji įitariai pažvelgia į tris kitus. Tyla. Jie žiūri vienas į kitą, pasimetę.)

Pat – Su šiais chalatais mes atrodome kaip beprotnamyje...

Max – Bet juk beprotybė neužkrečiama... Ar ne?

Sam – Bet vis tiek geriau vengti fizinio kontakto.

Dom – Ah, tai jūs turėjote omenyje...?

Pat – Taip pat turėtume vengti kosėjimo. Arba bent jau užsidengti burną.

Dom – Tai kodėl mums nedavė kaukių, jei mes esame užkrečiami?

Pat – Jie turbūt mano, kad tarp mūsų jų nereikia. Jei jau visi esame pasmerkti...

Sam – Pasmerkti?

Pat – Atsiprašau, norėjau pasakyti – užsikrėtę.

Max – Tokiu atveju nėra prasmės užsidengti burnos kosint.

Dom – Tai reiškia, kad mes galime ir liestis vienas prie kito?

Sam – Galbūt bent jau galėtume prisistatyti, prieš ką nors darydami. *(Tiesia ranką Dom.)* Sam.

(Po trumpos pauzės, Dom paspaudžia ranką.)

Dom – Dom.

(Tas pats ritualas su kitais dviem.)

Pat – Pat.

Max – Max.

(Jie visi apsiukeičia rankos paspaudimais su tam tikru nerimu. Staiga pasigirsta garsiakalbio šnypštimas, ir pasigirsta balsas.)

Balsas – Laba diena visiems. Ar mus girdite?

(Akimirka tylos. Visi atrodo sutrikę.)

Sam – Patvirtinu. Girdime jus aiškiai ir garsiai.

Dom – Na, sakykime, beveik aiškiai...

Balsas – Pirmiausia norime jūsų atsiprašyti už visus šiuos nepatogumus, kurie, deja, tapo būtini dėl krizės, su kuria visi susiduriame. Turėjome reaguoti skubiai. Ir neturėjome laiko aiškiai paaiškinti jūsų sulaikymo... Turiu omenyje, jūsų laikino apgyvendinimo šiame izoliacijos centre, kad būtų išvengta bet kokio kontakto su išoriniu pasauliu...

Pat – Ar dabar galime sužinoti, kokia tiksliai yra ši sveikatos krizė?

Balsas – Tai šiek tiek sudėtinga paaiškinti per garsiakalbį. Bet nesijaudinkite. Netrukus ateisime pas jus. Tuo tarpu užtikrinsime, kad jums nieko netrūktų. Prie įėjimo rasite šaldytuvą ir pilnai aprūpintas spinteles, kuriose yra viskas, ko reikia maistui. Taip pat yra durys, vedančios į koridorių su kambariais, kiekviename jų yra vonios kambarys ir mini baras. Sąlygos gana kuklios, bet, pamatysite, visko pakanka...

Dom – Visko, ko reikia?

Balsas – Netgi stalo futbolas yra.

Max – Ar bent jau galime sužinoti, kiek visa tai truks?

Pat – Mano vyras ir vaikai laukia manęs namuose. Na, labiausiai vaikai...

Balsas – Nesijaudinkite. Jūsų šeimos, darbdaviai ar klientai yra informuoti. Linkime malonaus buvimo su mumis ir iki greito pasimatymo.

(Pasigirsta dar vienas garsiakalbio šnypštimas, tada tyla.)

Pat – „Malonaus buvimo“...?

Dom – Na štai... Tai viskas... Lieka tik užsičiaupti ir laukti...

Sam – Tai beprotiška...

(Visi apstulbę.)

Pat – Paskambinsiu savo vyrui. Bent jau jam pranešiu. *(Ji išsitraukia mobilųjį telefoną.)* Galbūt iš lauko turime daugiau informacijos... *(Ji spaudžia mygtuką, ir jos veidas sustingsta.)* Neturiu ryšio... O jūs?

(Dom išsitraukia telefoną.)

Dom – Aš irgi ne.

Sam – Jie turbūt naudoja ryšio slopintuvą...

Max – Bet kodėl?

(Trumpa, nejauki tyla.)

Pat – Taigi mes visiškai atkirsti nuo pasaulio...

Dom – Ką dabar darysime?

Sam – O ką jūs siūlote daryti?

(Trumpa pauzė.)

Max – Galime bent jau pavalgyti.

Dom – Atsiprašau?

Max – Jie mums pasakė, kur rasti maisto.

Dom – Mes esame įkalinti čia, net nežinodami, kodėl, be jokios galimybės susisiekti su išoriniu pasauliu, o jis galvoja tik apie maistą...

Max – Ar turite geresnį pasiūlymą?

Dom – Ne...

Max – Tai darykite ką norite, bet aš alkanas...

(Jis išeina. Trys kiti susižvalgo.)

Sam – Tiesą sakant, ir aš šiek tiek išalkau...

(Jis išeina.)

Dom – Ką jūs manote?

Pat – Juk nepasitarnausime sau niekuo, jei badmiriausime.

(Ji išeina. Po trumpos pauzės Dom ją seka.)

Tamsa.

Antras veiksmas

Scena vėl nušvinta. Dom ir Pat vaikšto pirmyn atgal kaip įkalinti liūtai. Max juos stebi abejingu žvilgsniu, ramiai valgydamas picos gabalėlį.

Pat – Ar mūsų nebuvo keturi anksčiau?

Dom – Buvo...

Pat – Ketvirtoji dingo...

Dom – Kaip ji vadinosi, jau pamiršau?

Max – Kim.

Pat – Kim?

Dom – Man atrodo, Sam.

Max – Taip, Sam...

Dom – Kas gi jai galėjo nutikti?

Max – Galbūt ją paleido.

Pat – Ją paleido? Ir kodėl ne mus?

Dom – Arba ji mirė...

Pat – Mirė? Jūs turite omenyje... nuo tos ligos?

Dom – Nežinau. (*I Max*) Ką jūs manote?

Max – Taip, galbūt ji mirė.

Pat – Tai bent... Matyt, tai jums visai neapkarpė apetito...

(Trumpa tyla.)

Dom – Kiek laiko mes jau čia esame?

Pat – Spėčiau, savaitę, ar ne?

Max – Lygiai septynias dienas.

Pat – Taip, kaip tik tiek ir sakiau... Savaitę. Man jau atrodo, kad išprotėsiu.

Dom – Man taip pat.

Pat – Visiškai pamišę dar nesame, bet įkalinti – tikrai.

Max – Bet kokių atveju, mums buvo liepta čia likti.

Dom – „Mums buvo liepta“? Kas tie „mums“?

Max – Valdžia. Tiksliau, sveikatos apsaugos institucijos. Juk jie taip sakė per garsiakalbį. Jūs negirdėjote?

Pat – Tai buvo tik anoniminis balsas per garsiakalbį...

Dom – Tiesa, o ką mes iš tikrųjų apie tai žinome? Galbūt mus tiesiog pagrobė...

Max – Policija mus pagrobė?

Pat – Gal tai nebuvo tikri policininkai. Jie buvo su kaukėmis...

Max – Kodėl mus reikėtų pagrobti?

Dom – Kad pareikalautų išpirkos iš mūsų šeimų? Aš neturiu šeimos... Įsivaizduoju, kad jūs irgi nesate milijonieriai.

Pat – Turiu tik butą, kuris vis dar priklauso bankui, kol neišmokėsiu paskolos per penkiasdešimt metų. Nemanau, kad mano bankas mokėtų išpirką už mane... tik tam, kad galėčiau toliau mokėti paskolą.

Dom – Be to, niekas iš mūsų neprašė išpirkos.

Max – Kiek man žinoma, tikrai ne.

Dom – Mūsų pagrobėjai turbūt suprato, kad nesame pelningi įkaitai, ir tiesiog dingo... Pamišdami mus paleisti.

Pat – Arba tai įkaitų drama. O tokios dažnai užsitęsia labai ilgai. Kartais net metų metus...

Max – Įkaitų drama?

Pat – Kodėl gi ne? Jie turi reikalavimų ir grasina mus nužudyti, jei valdžia jų neišpildys.

Max – Na, tokiu atveju... jūs turite problemų.

Dom – „Jūs“?

Max – Ne, aš turiu omenyje – „mes“. Mums blogai. Jau seniai valdžia nustojo pasiduoti teroristų reikalavimams. Net jei įkaitų gyvybėms gresia pavojus.

(Trumpa pauzė.)

Pat – Man atrodo, kad mes jau klydime... Ne, tai paprasčiausias karantinas, ir viskas.

Dom – Jūs tikrai taip manote?

Pat – Bent jau noriu taip tikėti. Kad neprarasčiau proto...

Max – Jūs teisi. Reikia nepasiduoti pesimizmui.

Pat – Svarbiausia, kad niekas iš mūsų neserga... Jei tai tikrai karantinas, anksčiau ar vėliau mus išleis.

Max – Bet nuo ko mes galėjome užsikrėsti?

Dom – Keista... Jūs pasakėte „nuo ko“, o ne „kokia liga“.

Pat – O kuo dar galėtume būti užsikrėtę, jei ne liga?

Max – Nežinau... Tiesiog taip pasakiau... Ką jūs manote?

Dom – Nieko. Aš nieko nemąstau. O jei ir mąstyčiau, tai tikrai jums nesakyčiau.

(Pat atsisuka į žiūrovus.)

Pat – O jie vis dar čia...

Max – Galbūt jie taip pat negali išeiti.

Pat – Jie irgi įkaitai, kaip ir mes?

Dom – Jei jie gali išeiti laisvai, tikrai nesuprantu, kodėl dar neišėjo.

Max – Taip... Nes čia nevyksta nieko itin įdomaus.

Pat – Jaučiuosi lyg dalyvaučiau realybės šou. Net mes patys pradėsime nuobodžiauti...

(Daktaras Kim pasirodo už jų. Tai ta pati aktorė, kuri anksčiau vaidino Sam. Ji dėvi juodą Mao kostiumą ir šypsosi kaip televizijos laidų vedėja.)

Kim – Mielie draugai, laba diena!

(Trys kiti atsisuka, nustebę.)

Pat – Ji nevilki tokios pat aprangos kaip mes. Ji turbūt gydytoja.

Dom – Keista... Jos veidas man kažkur matytas...

Pat – Man taip pat atrodo, kad ją jau esu mačiusi.

Max – Galbūt ji pagaliau paaiškins, ką mes čia veikiamo...

Dom – Pagaliau!

Pat – Laba diena, daktare. Tai ką, mus pagaliau paleidžia?

Kim – Dar ne visai...

Dom – Gal pirmiausia galėtumėte mums pasakyti, kas jūs esate ir kodėl mes čia?

Kim – Aš esu... jūsų reformatorė.

Pat – Reformatorė?

Kim – Esu čia tam, kad jus pertvarkyčiau.

Pat – Man atrodo, anksčiau tai vadindavosi inkvizitoriumi.

Dom – O rytoj tai vadinsis atpirkėju.

Pat – Bet jūs esate gydytoja?

Kim – Bet kokių atvejų, aš esu daktarė... Aš esu daktarė Kim. Ir esu čia tam, kad jus išgydyčiau.

Dom – Išgydytumėte?

Kim – Sakykite... gražinčiau jus į teisingą kelią. Į sveikatos kelią...

Pat – Ir kaip ketinate tai padaryti?

Kim – Performatuodama jus, būtent. Jei tai dar įmanoma...

Pat – Tai reiškia, kad jūs neturite vakcinų.

Max – Na, tai jau tikrai labai raminanti naujiena...

Pat – Bet pagaliau... kodėl mus laikote čia? Jau pats laikas mums tai pasakyti.

Kim – Jūs buvote susidūrę su pavojingu asmeniu.

Max – Jūs turite omenyje... žmogų, kuris nešioja pavojingą virusą?

Kim – Taip, tam tikra prasme. Laukiame, ar ir jūs esate užsikrėtę...

Dom – Bet mes negavome jokio gydymo!

Kim – Tokios ligos gydymo nėra.

Dom – Jūs turite omenyje, jog nėra jokio medicininio gydymo?

Pat – Bet juk mes nejaučiame jokių simptomų!

Kim – Tai liga, kurios inkubacijos laikotarpis gali būti labai ilgas.

Dom – Ir jei mes tikrai esame užsikrėtę šiuo virusu, ką jūs su mumis darysite?

Kim – Šiuo klausimu laukiame nurodymų.

Dom – Jaučiuosi kalbantis su robotu, kurio kietasis diskas šiek tiek sugadintas. Ar tik ne jūs pati turite virusą?

Pat – Tai, kas aišku, tai kad jau savaitę esame įkalinti čia be jokio kontakto su šeimomis...

Dom – Net telefonu!

Pat – Ryšys blokuojamas. Virusai juk nesklinda telefonu, ar ne?

Kim – Priklauso nuo viruso...

(Pat parodo į publiką.)

Pat – O kas yra tie žmonės, kurie mus stebi?

Kim – Jie irgi yra bandomieji objektai.

Pat – Jie taip pat? Tai reiškia, kad mes esame eksperimentiniai triušiai.

Kim – Norime pamatyti, kokios bus jų reakcijos po ilgalaikio kontakto su sunkiai paveiktais asmenimis, tokiais kaip jūs.

Dom – Bet mes su jais neturime jokio kontakto!

Kim – Taip. Bet jie jus girdi. Ir mato.

Max – Jaučiuosi kaip laboratorinis žiurkėnas.

Pat – Jei bent jau turėtume ratą, kuriame galėtume pabėgioti...

Kim – Tai ne žaidimas, patikėkite manimi.

Pat – Bet pagaliau, kas tiksliai yra tas virusas?

Kim – Iš tiesų... tai nėra visai virusas.

Max – Tai kas tada?

Kim – Tai veikia kažkas, kas perduodama per garsą. Arba vaizdą. O gal per abu. Kaip mimikrija, tam tikra prasme.

Dom – Aha, dabar viskas iškart tapo daug aiškiau.

Kim – Kažkas iš 13-ojo vagono elgėsi netinkamai, nukrypo nuo normos, ir tai buvo pavojinga.

Pat – Koks būtent tai buvo elgesys?

Kim – Jūs tikrai neprisimenate?

Pat – Ne.

Kim – Nė vienas iš jūsų?

Dom – Ne.

Kim – Pamatysime. Jus izoliuoti būtent tam, kad įsitikintume, jog nesate užkrečiami.

Pat – Užkrečiami? Bet jūs sakote, kad tai nėra virusas!

Kim – Kad neturite polinkio atkartoti šį pavojingą elgesį, jei jums taip aiškiau. Ir taip neužkrėstumėte kitų.

Pat – Ir kiek laiko jūs dar laikysite mus čia, kol įsitikinsite, kad mes nesame... užkrečiami?

Kim – Šiuo klausimu laukiame nurodymų. Kol kas pabandykite prisiminti.

Max – Prisiminti ką?

Kim – Ką matėte ir girdėjote tame 13-ajame vagonė. Paliksiu jums laiko apie tai pamąstyti...

Pat – Bet pagaliau...

Kim – Viskas šiandienai. Mieli draugai, greitai vėl susitiksimė. O kol kas, jei ko nors prireiktų, nedvejodami praneškite mums.

Pat – Pranešti jums? Kaip? Mes čia uždaryti ir neturime jokio būdo susisiekti su išoriniu pasauliu! Net su kambarių aptarnavimu...

Kim – Nesijaudinkite... Prašykite, ir bus duota. Ieškokite, ir rasite...

Dom – Belstis, ir jums bus atidaryta?

(Kim išeina.)

Pat – Prisiminti...

Max – Jūs ką nors prisimenate?

Dom – Ne... O jūs?

Pat – Aš irgi ne...

Dom – O jei ir prisimintume, niekas to nesakytų, ar ne?

Max – Kodėl?

Pat *(rodydama į publiką)* – Primenu jums, kad mus stebi...

Dom – Na, to jau tikrai nepamiršime.

Max – Žinojimas, kad esi stebimas... tai apsaugo nuo netinkamo elgesio, tiesa?

Dom – Kas yra „netinkamas elgesys“?

Pat – Netinkamas pagal kokius standartus?

Max – Tai... to mes nežinome...

Pat – Mes jau nieko nebežinome.

Dom – Kadaisė turbūt žinojome... bet pamiršome.

(Trumpa pauzė.)

Max – Visa tai man sukėlia apetitą. O jums ne?

(Max išeina.)

Pat – Jis galvoja tik apie maistą, tas žmogus.

Dom – Įdomu, ar tas kvailys čia ne tam, kad mus stebėtų.

Pat – Juk mes jau ir taip stebimi, ar ne?

Dom – Sakykime, stebimi iš vidaus.

Pat – Šnipas? Tai galėtų būti bet kuris iš mūsų.

Dom – Taip... Kodėl ne aš?

Pat – Nemanau, kad jūs priklausote jiems.

Dom – O gal tai jūs esate šnipė? Ir bandote mane prakalbinti.

Pat – Tokiu atveju jums sekasi labai gerai. Jūs nieko nesakote.

Dom – Aš tiesiog atsargus, ir tiek...

Pat – Gerai, tada kalbėsiu aš.

Dom – Kaip norite.

Pat – Sakiau, kad nieko neprisimenu, bet... tai ne visai tiesa.

Dom – Tikrai?

Pat – Kažką prisimenu.

Dom – Klausau jūsų... (*Rodant į publiką*) Mes visi jūsų klausomės...

Pat – Prisimenu porą, kuri sėdėjo šalia mūsų tame traukinyje.

Dom – Tikrai...?

Pat – Vyras pradėjo pasakoti moteriai istoriją.

Dom – Istoriją?

Pat – Beprotišką istoriją.

Dom – Man būtų įdomu ją išgirsti.

Pat – Beprotis randa veidrodį. Pažiūri į jį, pamato savo veidą ir sako: „Šito idioto veidas man kažkur matytas...“ Kitas paima veidrodį, pasižiūri ir atsako: „Žinoma, juk tas idiotas – aš!“

Dom – Ir jūs manote, kad tai beprotiška istorija?

Pat – Bet juk tik beprotis galėtų pasakoti tokią absurdišką istoriją. Taip mus visada mokė, ar ne?

Dom – Taip...

Pat – Ir šitą istoriją jūs jau žinojote, dar prieš man ją papasakojant...

Dom – Galbūt.

Pat – Jūs ją girdėjote, kaip ir aš, tame vagone.

Dom – Tarkime. Ir kas iš to?

Pat – Tos moters veidas staiga susiraukė, jos kūną sukrėtė traukuliai. Ji išsižiojo ir iš jos burnos pasigirdo keistas garsas.

Dom – Garsas? Koks garsas?

Pat – „Ah, ah, ah!“

Dom – „Ah, ah, ah“?

Pat – „Ah, ah, ah!“

(Ji pradeda isterikai juoktis.)

Dom – Tyliau, prašau... Ir kas tada?

Pat – Ji neatrodė, kad kenčia. Jis pažvelgė į ją ir pradėjo rodyti tuos pačius simptomus.

Dom – Vadinasi, tai užkrečiama. Ir kas tada?

Pat – Atėjo policininkai ir juos abu išsivedė.

Dom – Suprantu...

Pat – Žinoma, kad suprantate. Juk jūs ten buvote, kaip ir aš.

Dom – Aš to neprisimenu...

Pat – Aš nesu šnipė. Galite manimi pasitikėti.

(Trumpa pauzė. Dom nusiveda ją į scenos gilumą, toliau nuo publikos.)

Dom – Tai vadinama juoku.

Pat – Atleiskite?

Dom – Ši užkrečiama liga, kurios simptomus ką tik apibūdinote. Tai vadinama juoku.

Pat – Juokas? Kas tai per dalykas?

Dom – Liga, kurią sveikatos apsaugos institucijos buvo beveik išnaikinusios. Bet, kaip matote, ne visai.

Pat – Bet kas tai buvo per liga?

Dom – Labai sena infekcija. Tokia sena kaip pati žmonija. Simptomai buvo gana lengvi, bet sukeldavo netvarkingą elgesį. Nukrypstantį nuo normos, kaip jie sako...

Pat – Bet ką tik jums papasakojau tą pačią istoriją, ir jūs nesijuokėte.

Dom – Antrą kartą ji jau nebe tokia juokinga. Be to, mes jau atpratome juoktis. Mes nebežinome, kas yra juokinga.

Pat – Juokinga?

Dom – Juokinga. Arba komiška. Tai, kas sukelia juoką. Mes nebežinome, kaip juoktis.

Pat – O jūs? Ar jums kada nors... nutinka juoktis?

Dom – Slapta, norite pasakyti? Nes kitaip... Juk matėte, kas nutinka tiems, kuriuos pagauna juokiantis.

Pat – Ir kas tada?

(Jis prieina arčiau ir kalba tyliai.)

Dom – Aš priklausau grupei.

Pat – Teroristinei grupei?

Dom – Taip, jei norite. Mes rengiame slaptus susitikimus. Pasakojame vieni kitiems juokingas istorijas ir juokiamės. Na, bent jau bandome...

Pat – Bepročių istorijas?

Dom – Ar reikia būti bepročiu, kad pasijuoktum iš valdžios? Ar net iš Aukščiausiojo Vadovo...

Pat – Bet juk kritikuoti valdžią draudžiama, ar ne? O nepagarba Aukščiausiajam Vadovui – tai šventvagystė.

Dom – Kadaise šventvagystė buvo leidžiama.

Pat – Iš kur visa tai žinote?

Dom – Mes radome knygų.

Pat – Knygų?

Dom – Ir laikraščių taip pat.

Pat – Kas tai per daiktai?

Dom – Tai tarsi planšetiniai kompiuteriai, bet raidės atspausdintos juodu rašalu ant popieriaus.

Pat – Kaip ant pakuočių?

Dom – Ir kadangi tai nėra skelbiama per tinklą, tai neįmanoma kontroliuoti.

Pat – Ir, žinoma, tai uždrausta.

Dom – Kadaise taip nebuvo... Tai buvo kita epocha.

Pat – To neprisimenu.

Dom – Epoque, kurią visi pamiršo. Valdžia padarė viską, kad taip nutiktų. Sudegindama visas knygas, pavyzdžiui.

Pat – Juokas...

Dom – Sakoma, kad tai buvo būdinga žmogui. Tai, kas jį skyrė nuo socialinių gyvūnų, tokių kaip bitės, skruzdėlės ar termitai...

Pat – Mums liko protas.

Dom – Bet dar neaišku, kiek ilgai... Mokytojai tapo mokymo specialistais. Politikai tapo reformatoriais. Informacinių technologijų specialistai tapo ordonatoriais ir jau beveik kompiuteriais...

(Max grįžta. Jie nutraukia savo pokalbį ir apsimeta abejingais.)

Pat – Ar skaniai pavalgėte?

Dom – Buvo skanu?

Max – Puiku.

Pat – Ką šiandien valgėte?

Max – Pica.

Dom – Vėl?

Pat – Kiek laiko jie mus laikys uždarytus čia, maitindami vien picomis?

Max – Man patinka picos.

Dom – O jei pabėgtume?

Max – Pabėgtume? Bet juk tai draudžiama, ar ne?

Dom – Žinoma... Aš tik juokavau.

Max – Aišku, kad draudžiama. Ir be to, mes galėtume užkrėsti kitus, esančius lauke.

Dom – Publiką, pavyzdžiui. Jie dabar nelabai juokiasi, bet...

Max – O be to, mus greitai susektų...

Dom – Na... Tai ką darome?

Pat – Ar dar liko picos?

Max – Šaldiklyje jų pilna. Tereikia pašildyti mikrobangų krosnelėje.

Dom – Aš jus palydėsiu.

(Dom ir Pat išeina. Kim grįžta.)

Kim – Na, ar pavyko iš jų išgauti kokią nors informaciją?

Max – Nė trupučio... Pradedu abejoti, ar esu geras informatorius...

Kim – Taip, aš irgi... Bet vis tiek turi savo nuomonę?

Max – Ką turiu?

Kim – Ką apie tai manote?

Max – Nieko. Jūs visada sakėte, kad aš per daug galvoju, viršininke. Ir kad tai gali būti pavojinga...

Kim – Bet kokių atveju, mes jau turime jų bylas.

Max – O apie mane? Ar ir aš turiu bylą?

Kim – Žinoma! Ją parašėte pats, kai apskundėte save policijai, kad gautumėte atlygį. Neprisiminate?

Max – Taip, taip... Tai man kainavo dešimt metų priverstinio gydymo, kad mane, kaip jūs sakote, „grąžintų į teisingą kelią“.

Kim – Jei visi būtų kaip jūs, turėtume kur kas mažiau problemų, patikėkite manimi.

Max – Jūs tikrai įsitikinusi, kad šie žmonės yra pavojingi, viršininke?

Kim – Jūs vis dar tuo abejojate?

Max – Ne, žinoma...

Kim – Kadangi nesugebate iš jų išgauti jokios informacijos, parašysite man naują ataskaitą apie save. Sudarysite visų savo nukrypimų sąrašą. Rytoj ryte noriu matyti tai ant savo stalo.

Max – Taip, viršininke.

(Max apsidairo, tada pažvelgia į žiūrovus.)

Kim – Apie ką dar galvojate?

Max – Apie nieką, prisiekiu.

Kim – Matau, kad kažką galvojate! Tai kas?

Max – Tiesiog galvojau... Kas čia per vieta?

Kim – Apleistas teatras.

Max – Teatras?

Kim – Vietovė, kur žmonės anksčiau susirinkdavo kartu juoktis.

Max – Juoktis?

Kim – Tais laikais tai buvo legalu. Galėjai šaipytis iš bet ko. Net iš valdžios.

Max – Net iš Aukščiausiojo Vadovo?

Kim – Net iš savęs paties.

Max – Gerai, kad tie laikai jau seniai praėjo.

Kim – Taip... Tik nesakykite man, kad vėl apie kažką galvojate...

Max – Aš eisiu parašyti savo ataskaitą.

(Max išeina. Kim žengia link publikos.)

Kim – O jūs kaip? Jokių nerimą keliančių simptomų? Jokių nevaldomų juoko priepuolių? Gerai, jei elgsitės padoriai, mes jus netrukus išleisime...

(Kim išeina. Dom ir Pat grįžta.)

Dom – Jūs manote, kad tai jis?

Pat – Kas?

Dom – Sam! Manote, kad jis šnipas?

Pat – Tai reiškia, kad jūs nebegalvojate, jog tai galėčiau būti aš.

Dom – Ne.

(Trumpa pauzė.)

Pat – Jūs puikiai prisimenate tą porą.

Dom – Kokią porą?

Pat – Vyra, kuris pasakojo istoriją moteriai, ir jie abu juokėsi.

Dom – Kodėl manote, kad aš tai prisimenu?

Pat – Nes ta pora buvome mes.

Dom – Galbūt... *(Trumpa pauzė.)* Jūs niekada anksčiau nesijuokėte?

Pat – Ne. Aš nežinojau, kas su manimi vyksta. Tai buvo... tarsi negalėjau to kontroliuoti... Man buvo šiek tiek gėda.

Dom – Suprantu. Pirmą kartą visada taip būna.

Pat – O jūs? Ar juokėtės su kitomis moterimis anksčiau?

Dom – Taip. Su kitomis moterimis. Su kitais vyrais taip pat. Kartais keli kartu.

Pat – Keli kartu...

Dom – Ar jums patiko?

Pat – Aš... Nežinau...

Dom – Jums patiko.

Pat – Taip...

Dom – Pamatysite, po to nebegalėsite sustoti.

Pat – Būtent to ir bijau. Ir dėl to mes čia uždaryti, ar ne?

Dom – Taip... Tie du žmonės, priešais mus... Tai tikriausiai buvo policininkai.

Pat – Jie mus čia atvedė. Jie buvo su kaukėmis, bet aš atpažinau jų balsus.

Dom – Vadinasi, jūs žinojote.

Pat – Taip. Bet kodėl juos taip neramina du juokiantys žmonės?

Dom – Juokas turi griaujamąjį poveikį, ir jie tai žino.

Pat – Griaunamąjį? Norite pasakyti, kad jis pavojingas sveikatai?

Dom – Sveikatai – ne. Netgi priešingai, tai greičiau naudinga. Bet juokas pavojingas jiems.

Pat – Kodėl?

Dom – Kai pradedi juoktis iš visko, tampa mažiau naivus ir, svarbiausia, mažiau paklusnus. Juokas yra subversyvus...

Pat – Ir ką jie ketina su mumis daryti?

Dom – Nežinau. Mes juos gąsdiname.

Pat – Gąsdiname?

Dom – Jie bijo, kad šis juokas gali būti užkrečiamas. Ir kad ši epidemija sugriaus visą sistemą. O kartu su ja – ir juos.

Pat – Manote, kad jie galėtų mus nužudyti?

Dom – Tikrai apie tai jau pagalvojo. Bet juk negali nužudyti visų...

Pat – Tai ką darome?

Dom – Norite, kad papasakočiau dar vieną?

Pat – Dar vieną anekdotą?

Dom – Jei jau lemta mirti, geriau mirti iš juoko...

Pat – Įspėju, aš ištekėjusi.

Dom – Nusiraminkite, juokas – tai dar ne neištikimybė.

Pat – Klausau jūsų...

Dom – Taigi, tai istorija apie...

Pat – Nelikime čia, jaučiu, kad mus stebi...

Dom – Jūs teisi... Eime geriau į mano kambarį...

(Jie išeina. Kim ir Max sugrižta.)

Max – Štai, viršininke, mano ataskaita.

Kim – Neatrodo labai išsami... Tikrai nieko nepamiršote?

Max – Visiškai tikras, viršininke.

Kim – Kur jie prapuolė? Tik nepasakykite, kad pabėgo...

Max – Turbūt savo kambariuose.

(Staiga pasigirsta garsus Dom ir Pat juokas.)

Kim – Dabar bent jau viskas aišku.

Max – Taip... Jie tikrai užsikrėtė virusu.

(Jie klausosi dar vieno juoko protrūkio, šiek tiek sumišę ir sutrikę.)

Kim – Ar jūs kada nors esate juokęsis?

Max – Ne. O jūs?

Kim – Atrodo, kad tai skausminga, ar ne?

Max – Nežinau, sakiau juk, kad niekada nesijuokiau. Jūs vėl bandote mane prigauti?

(Dar vienas juoko protrūkis už scenos ribų.)

Kim – Šįkart neturime pasirinkimo. Turime pranešti valdžiai...

Tamsa.

Trečiasis veiksmas

Kim stovi vietoje, vis dar vilkėdama Mao kostiumą. Dom, Pat ir Max sėdi. Dom ir Pat vis dar dėvi mėlynas, rožines arba žalias pacientų palaidines, tačiau Max dabar vilki baltą chalatą, primenantį slaugytojo aprangą.

Kim – Mieli draugai, visų pirma dėkoju, kad atsiliepėte į mūsų kvietimą.

Pat – Kaip ir neturėjome pasirinkimo...

Dom – Mes esame kaliniai!

(Kim atsikrenkščia ir tęsia taip, tarsi nieko nebūtų nutikę.)

Kim – Taigi, aš jus čia surinkau grupinei terapijai.

Pat – Norite pasakyti – tardymui...

Kim – Mes žinome, kad du iš jūsų patyrė juoko priepuolį nuo pat savo atvykimo. Tai reiškia, kad vienas iš jų jau buvo užsikrėtęs prieš karantiną, o antrasis užsikrėtė nuo jo.

Dom – Jei tai jau žinote, kam tada šitas tyrimo spektaklis?

Kim – Mes tikimės, kad kaltininkai patys prisipažins. Tai dalis terapijos...

Max – Juoktis, mes? Bet mes net nežinome, ką tai reiškia. Ar ne, mano draugai?

Pat – Ai, baikite... Jau supratome, kad esate šnipas.

Max – Bet aš jus užtikrinu, kad...

Dom – Ir dar labai prastas šnipas.

Max – Gerai, galbūt infiltruotas agentas, bet ne šnipas. Šnipai dirba priešams. Mes esame gerieji, ar ne, viršininke?

Kim – Ponas nėra šnipas. Jis – informatorius.

Dom – O jūs pati kas tiksliai esate?

Kim – Aš esu jūsų reformatorė.

Dom – Reformatorė?

Kim – Esu čia tam, kad jus perprogramuočiau.

Dom – Tai ne tas pats „reformatorius“, koks buvo anksčiau.

Kim – Pažiūrėkite į žodyną ir įsitikinsite!

Dom – Jūs patys jį iš naujo parašėte, tą žodyną. Bet aš radau senos enciklopedijos egzempliorių ir žinau, ką šie žodžiai reiškė anksčiau.

Kim – Dabar jau tik valdžia nusprendžia, ką reiškia kiekvienas žodis, atsižvelgdama tik į tautos gerovę.

Dom – Jūs perrašėte viską, net Bibliją! Pakeitėte Dievą į Aukščiausiąjį Vadovą! Ir sudeginote visas knygas, kad neliktų jokio praeities pėdsako!

Kim – Matyt, ne visas, jei jūs sugebėjote kai ką perskaityti.

Dom – Šiandien viską galima skaityti tik ekrane per tinklą, kurį jūs visiškai kontroliuojate.

Pat – Taigi, jūs norite mus „formatuoti“... Ištrinti standųjį diską ir iš naujo įdiegti operacinę sistemą, taip?

Dom – Ir turbūt įdiegti antivirusinę programą...

Kim – Juokas yra labai užkrečiamas. Jei juokiatės kartą, norėsite tai pakartoti.

Pat – Taigi, pagal jus, juokas yra kaip narkotikas?

Dom – Bent jau lengvasis narkotikas.

Kim – Juoko priklausomybė yra kaip priklausomybė nuo alkoholio. Nuo to niekada iki galo nepasveikstama. Galima susilaikyti nuo juoko. Bet pagunda visada išliks.

Max – Alkoholikas visam gyvenimui.

Kim – Jūs tai turėtumėte suprasti. Jus išsiuntė į dešimties metų reabilitaciją. Jūs slapta vartojote alkoholį. Ir patys save apskundėte policijai.

Max – Dabar jau nebegeriu.

Dom – Bet valgo už du...

Max – Taigi ši terapija yra tarsi anoniminiai alkoholikai?

Kim – Būtent... Anoniminių juokikų susirinkimas.

Pat – Kurio tikslas – išaiškinti tuos, kurie juokiasi slapčia.

Kim – Tiksliai.

Dom – Ir kaip tai padarysite?

Kim – Papasakosiu jums istoriją. Tariamai juokingą istoriją. Pažiūrėsime, kas iš jūsų juoksis.

Pat – Supratau. Tai tarsi testas.

Dom – Keista, bet kad ir kokią istoriją pasakotumėte, nemanau, kad ką nors ji prajuokins.

Kim – Kodėl?

Dom – Nes juokui reikia bendraminčių ir tinkamos atmosferos.

Pat – Kitaip tariant, tas, kuris nusijuoks pirmas, bus išsiųstas į perauklėjimo stovyklą.

Dom – Arba dar blogiau – sušaudytas.

Kim – Kaip jūs atspėjote?

Pat – Aš jau mirštu iš juoko...

Kim – Na gerai, vis tiek papasakosiu savo istoriją.

Max – Mes klausomės, viršininke.

Kim – Beprotris randa veidrodį. Pažiūri į jį, pamato savo veidą ir sako: „Šito idioto veidas man kažkur matytas...“ Kitas paima veidrodį, pasižiūri ir atsako: „Žinoma, juk tas idiotas – aš!“

Max – Tai visiška nesąmonė.

Kim – Bet būtent tai ir yra juokinga, ar ne? Bent jau taip maniau.

Dom – Na, viskas priklauso nuo to, kaip ji pasakojama.

Pat – Ir svarbiausia – kas ją pasakoja.

Kim – Manote?

Pat – Kai žinai, kad būsi sušaudytas už juoką, tai nelabai padeda.

Kim – Jūs taip manote?

Pat – Na ne...

Kim – Suprantu, ką norite pasakyti... Gerai, tada sakykime taip... Kas juoksis pirmas, gaus sprigtą! Kas nori pažaisti su manimi?

(Kiti lieka tylūs.)

Max – Aš galiu su jumis pažaisti, viršininke.

Kim – Gerai... Jei juokiesi, pralaimi...

(Jie visi paima po stiklinę vandens ir geria, laikydami skystį burnoje. Tada suima vienas kitam smakrą. Jie lieka nejudrūs ir tylūs ilgą laiką, labai rimtai žiūrėdami vienas kitam į akis. Kiti juos stebi sutrikę. Pamažu Max pradeda šypsotis, tada staiga pratrūksta juokais, išspjaudamas visą vandenį tiesiai į veidą kitam. Kadangi juokas yra užkrečiamas, netrukus visi kiti taip pat ima nekontroliuojamai juoktis.)

Kim – Taigi, visi užsikrėtė...

Dom – Jis vienas iš mūsų! Jis pradėjo juoktis kaip ir visi kiti...

Kim (Maxui) – Na, o dabar jūs tikrai būsite karantine.

(Max stengiasi susitvardyti.)

Max – Klausau jūsų, viršininke.

(Bet jis negali nustoti juoktis.)

Kim – Jūs manote, kad tai juokinga?

Max – Visiškai ne! Na, galbūt šiek tiek, bet...

Dom – Matote, jūs irgi galite būti juokinga, kai to nenorite.

(Visi toliau juokiasi beveik isterijos būsenoje. Kim atrodo vis labiau susierzinusi, netgi išsigandusi šio juoko.)

Kim – Įsakau jums nustoti juoktis!

(Tačiau kiti, praradę bet kokią kontrolę, negali sustoti. Kim užsikemša ausis ir skubiai išeina. Pamažu Dom, Pat ir Max nustoja juoktis.)

Dom – Na, kaip jaučiatės?

Max – Juoktis? Nežinau... Maniau, kad tai skausminga. Bet iš tiesų tai visai malonu.

Pat – Labai malonu...

Max – Ir tikrai palengvina.

Dom – Ir pagalvoti, kad anksčiau buvo galima juoktis viešai...

Pat – Kaip mes iki čia nusiritome?

Dom – Tai prasidėjo labai seniai, bet įsitvirtino palaipsniui. Iš pradžių uždraudė juoktis iš tam tikrų dalykų. Pirmiausia – iš religijos...

Max – Ir, žinoma, iš valdžios.

Dom – O tada jie padarė Aukščiausiąjį Vadovą naujuoju dievu, ir bet kokia kritika tapo šventvagyste.

Max – Alkoholis taip pat buvo uždraustas, nes būdamas girtas žmogus linkęs juoktis lengviau.

Dom – Valdžia sudarė sąrašą temų, iš kurių vis dar buvo galima juoktis. Metams bėgant, šis sąrašas vis trumpėjo ir trumpėjo.

Max – Galų gale nuspręsta, kad paprasčiausia – visiškai uždrausti juoką.

Dom – Taip pamažu, uždraudus juoktis iš kai kurių dalykų, galiausiai buvo uždrausta juoktis iš visko...

Max – Galiausiai net nebuvo galima juoktis iš savęs paties...

Dom – Net vargšai nebegalėjo juoktis iš savo pačių likimo.

Pat – Bet kaip jiems pavyko priversti žmones paklusti šiam draudimui?

Dom – Valdžia ėmė traktuoti juoką kaip psichinę ligą. Tie, kuriuos pagaudavo juokiantis, buvo nedelsiant uždaromi į psichiatrines įstaigas.

Max – Ir, žinoma, buvo pašalinta viskas, kas galėjo priversti žmones juoktis.

Dom – Uždrausti laikraščiai, uždaryti teatrai, įsigalėjo visiška savicenzūra...

Max – Klounai, humoristai ir komikai buvo laikomi pavojingais teroristais.

Dom – Juokas tapo tarsi viduramžių raupsai. Žmonės buvo užmūrijami savo namuose vien dėl to, kad juos kažkas išgirdo juokiantis.

Max – Be to, visiems buvo privaloma dėvėti kaukes.

Dom – Oficialiai – tam, kad apsisaugotų nuo viruso. Bet iš tiesų – kad niekas daugiau nematytų nė vienos šypsenos. Tos kaukės tapo savotiškais antsnukiais.

Max – Kaip kai kuriose religijose seniau.

Dom – Kol galiausiai vienintelė leistina religija tapo pati valdžia.

Max – Pamažu, žmonės tiesiog nustojo juoktis.

Dom – Uždraudus juoką, kartu buvo uždrausta ir kritika, protestai.

Max – Nebeliko socialinių konfliktų, politinių diskusijų, o galiausiai – ir rinkimų.

Dom – Kaip ir daugybėje pasaulio diktatūrų, tiek pasaulietinių, tiek religinių.

Max – Valdžia tikėjo, kad šis blogis buvo visiškai išnaikintas. Bet pastaruoju metu atsirado pavienių atvejų. Jūs esate vieni iš jų.

Pat – Ką jie ketina su mumis daryti? Nužudyti?

Max – Prieš sunaikindami jus, nes esate laikomi nepagydomais juoko fanatikais, jie norėjo panaudoti jus eksperimentams.

Pat – Eksperimentams?

Max – Iširti, kaip į jus reaguoja publika, stebėti, kaip liga plinta, ir matyti, kokią žalą gali padaryti juokas „sveikai“ visuomenei.

(Pat pažvelgia į publiką.)

Pat – Taigi, mes turėjome juos prajuokinti?

Dom – Mes žinome tik keletą prastų anekdotų...

Pat – Reikės iš naujo išmokti juoktis ir prajuokinti kitus.

(Trumpa pauzė.)

Max – Bet kas nutiks, jei Aukščiausiasis Vadovas mus paliks?

Dom – Tai ne pasaulio pabaiga. Tai nauja pradžia. Mokytojai vėl taps mokytojais. O reformatoriai – politikais...

Max – O tokie kaip aš, informatoriai? Aš nieko nemoku! Kuo aš tapsiu?

Dom – Jei nieko nemokate, visada galite tapti aktoriumi.

Tamsa.

Ketvirtasis veiksmas

Pat nerimastingai vaikšto pirmyn atgal. Ji žengia į priekį, atsisuka į publiką.

Pat – Nesijaudinkite, netrukus ir jus paleisime. Na, bent jau tikiuosi...

(Ateina Dom.)

Dom – Na, yra kas nors naujo?

Pat – Vis dar nieko. Atrodo, kad lauke vyksta kažkoks sujudimas. Bet garsai labai prislopinti.

Dom – Teatrai visada būna gerai izoliuoti nuo triukšmo.

Pat – Kur dingo tas šnipas?

Dom – Baigia suvalgyti paskutines picas...

Pat – Vis dar esame įkalinti čia, atkirsti nuo pasaulio. Jau kelios dienos, kai negavome jokių žinių iš išorės.

Dom – Kai šaldiklis bus tuščias, mirsime iš bado. O manėme, kad mirsime iš juoko...

Pat – Kaip manote, ar išeisime iš čia gyvi?

Dom – O gal mes jau buvome mirę dar prieš šį karantiną...?

Pat – Jūs teisus. Vienintelė liga, kuria jau seniai sergame, yra pesimizmas.

Dom – O juokas yra geriausias jo priešnuodis.

(Ateina Max.)

Max – Girdžiu keistus garsus lauke... O jūs?

Dom – Ne...

(Visi trys įsiklauso.)

Pat – Galbūt... Bet jie labai tolimi...

Dom – Skamba kaip... sproginiai, tiesa?

Max – Sproginiai? Tikriausiai juoko sproginiai.

(Grįžta Kim. Jos veidas išbalęs, drabužiai sujaukta. Ji nešasi ženklą, draudžiantį juoką: ant popieriaus, įrėminto raudonu apskritimu, pavaizduotas plačiai besijuokiantis veidas, perbrauktas raudona linija.)

Max – Jūs atrodote prastai, viršininke. Kas nutiko?

Kim – Situacija pasikeitė...

Max – Ir, atrodo, ne į gerąją pusę.

Kim – Tai priklauso nuo to, kieno požiūriu.

Max – Epidemija plinta?

Kim – Deja, tai jau tapo pasauline pandemija. Visiškai nevaldoma juoko krizė. Visuotinė juoko epidemija. Visur mieste girdimi juoko protrūkiai.

Max – Tai taip rimta?

Kim – Juokas skamba ant kiekvieno kampo. Policija visiškai bejėgė. Dar blogiau – daugelis policininkų jau mirė iš juoko... Jie juokiasi, kol jiems atkrinta žandikauliai! Juokiasi, kol plyšta šonkauliai! Susiriečia iš juoko! Krenta ant žemės iš juoko! Juokiasi kaip pamišėliai! Juokiasi kaip kupriai! Raitosi iš juoko! Šlapinasi iš juoko! Verkia iš juoko!

Max – Oho, tai ir verkti iš juoko įmanoma?

Kim – Jūs žinote posakį: kuo daugiau bepročių, tuo daugiau juoko?

Max – Ne.

Kim – Tai galiu pasakyti jums vieną dalyką – visas pasaulis išprotėjo!

Dom – Vadinasi, revoliucija prasidėjo...

Kim – Mūsų visa sistema griūva. Valdžia atsistatydino, o Aukščiausiasis Vadovas pabėgo iš šalies.

Max – Aukščiausiasis Vadovas? O kur jis pabėgo?

Kim – Jis paprašė politinio prieglobsčio Vatikane. Ten bent jau jam negresia mirtis iš juoko.

Pat – Ir ką dabar darysite su mumis?

Kim – Nebėra jokios prasmės laikyti jus karantine. Jūs laisvi.

Dom – Pagaliau... Nekantrauju pamatyti, kaip žmonės vėl juokiasi gatvėse, viešajame transporte, o gal net rytoj – kino teatruose ir teatruose.

Kim – Man tai visiškai nejuokinga.

Pat – Nagi, eime kartu pasijuokti!

Dom – Jūs žinote šitą? Tai istorija apie beprotį, kuris norėjo uždrausti juoką visame pasaulyje...

Max – Bet galiausiai, būtent jis pats užspringo iš juoko.

(Visi pradeda kvatoti. Kim, sukręsta, irgi patiria nekontroliuojamo juoko priepuolį, kuris greitai perauga į konvulsijas. Ji nukrenta ant grindų. Pat pasilenkia prie jos.)

Pat – Ji mirė! Tai reiškia, kad tikrai galima mirti iš juoko?

Max – Tai neseniai pastebėtas reiškinys. Valdžios atstovai miršta akimirksniu, kai juos užgriūva juoko audra.

Dom – Todėl jie taip stengėsi sustabdyti epidemiją.

Pat (*Maxui*) – Bet jūs nemirėte.

Max – Tikriausiai todėl, kad jau seniai nebetikėjau visa ta nesąmone...

Dom – Vadinasi, jūs jau buvote tam tikra prasme paskiepytas. Kaip ir mes!

Pat – Tai mes tikrai laisvi?

Dom – Laisvi vėl juoktis iš visko!

Pat – Ir mes galvojome, kad esame čia dėl paukščių gripo ar Tsingtaoviruso.

Max – Ką dabar darysime?

Dom – Išmoksime vėl juoktis. Išmoksime vėl gyventi.

Pat – Tai šiek tiek gąsdina...

Dom – Tai natūralu. Pradžioje išlaisvinti vergai nežino, ką daryti su savo laisve.

Max – O aš galėčiau vėl pradėti gerti?

Pat – Žinoma! Bet gal jums net nebereikės.

Max – Nuostabu! Bet tiesą sakant, nuo to net galva sukasi.

Dom – Taip... Mes esame mago mirusiųjų balandžiai.

Max – Ką tai reiškia?

Dom – Mes atsiradome iš iliuzijos. Tačiau magas, kuris sukūrė šį triuką, dingo. Mes nežinome, kaip iliuzija mus sukūrė, ir dabar nežinome, ką daryti su savo sparnais...

Pat – Tai labai gražu, ką pasakėte.

Dom – Tai poezija.

Pat – Poezija?

Dom – Dar vienas dalykas, kurį jie buvo uždraudę.

Pat – Ar buvo ir daugiau tokių dalykų?

Dom – Daug daugiau! Pavyzdžiui, orgazmas. Jūs nežinote, kas tai?

Pat – Juk sakiau, kad esu ištekėjusi...

Dom – Aš jums vėliau viską parodysiu... privačiai. Pamatysite. Orgazmas yra meilės atitikmuo, kaip juokas – intelektui, ar kaip čiaudulys – peršalimui. Tai negydo, bet akimirksniu suteikia palengvėjimą.

(Kim atgauna sąmonę.)

Pat – Na, atrodo, kad vis dėlto ji visai nemirė.

Max – Matyt, ir ji jau seniai nebetikėjo tuo.

Kim – Kas man nutiko?

Pat – Jus ištiko juoko priepuolis. Nesijaudinkite, dabar viskas bus gerai.

Max – O publika? Mes jau visai pamiršome apie juos.

Dom – Dabar, kai vėl galime juos prajuokinti be baimės...

Max – Ar dabar jau tikrai galime, viršininke?

Kim – Mes juk teatre, galų gale.

Dom – Vadinasi, mums reikės sugalvoti naujų juokingų istorijų.

Kim – Taip, nes to anekdoto apie bepročius, žiūrinčius į veidrodį, aš vis dar nesupratau...

Dom – Iš tiesų, tai simbolinė istorija.

Kim – Simbolinė? Kas vėl čia per naujovė?

Dom – Humorą galima palyginti su veidrodžiu. Tai veidrodis, kurį aktoriai iškelia prieš publiką, kad ji galėtų pasijuokti iš savo pačių trūkumų.

Pat – Ir mes visi galime atpažinti save tame veidrodyje.

Dom – Visi. Išskyrus bepročius, kurie mieliau sudaužo veidrodį, kad nematytų savo pačių iškreipto atvaizdo.

Max – Tad juokimės!

Dom – Tai mūsų laisvė. O kaip sakė vienas XX amžiaus humoristas: „Laisvė nusidėvi tik tada, jei ja nesinaudoji.“

Pat – Juokimės kartu, bet juokimės iš visko...

Max – Nes jei šiandien negalima juoktis iš visko, rytoj negalėsime juoktis iš nieko.

(Max paima draudžiamą juoko ženklą ir užmauna jį ant Kim galvos. Visi pratrūksta garsiu juoku, kurį galima dar sustiprinti iš anksto įrašytais juoko efektais.)

Tamsa.

Pabaiga

Jean-Pierre Martinez

Jean-Pierre Martinez – prancūzų dramaturgas, turintis ispanų šaknų, kurio netradicinis kelias suformavo unikalų meninį balsą. Jis turi įvairiapusį akademinį išsilavinimą: yra įgijęs ekonomikos ir rinkodaros (Sciences Po), ispanų ir anglų literatūros (Sorbonne), lingvistikos ir semiotikos (École des Hautes Études en Sciences Sociales) bei scenarijaus rašymo (Conservatoire Européen d'Écriture Audiovisuelle) diplomus.

Jo įvairiapusė karjera apima grojimą būgnais roko grupėse, darbą semiotiku reklamos srityje, televizijos scenarijų rašymą, prancūzų kalbos dėstymą universitete Teksase ir scenarijaus rašymo seminarų vedimą Paryžiuje. Šiandien jo pjesės yra statomos penkiuose žemynuose.

Kaip tvirtas dramaturgų nepriklausomybės šalininkas, Martinez priėmė drąsų sprendimą visas savo pjeses nemokamai pateikti teatro trupėms savo svetainėje. Jo kūriniai, išversti į daugiau nei dvidešimt kalbų, pasiekė publikas visame pasaulyje, įskaitant besikuriančias teatro grupes ir regionus, kur teatras yra naudojamas kaip socialinių pokyčių įrankis.

Jo pjesės dabar studijuojamos mokyklose ir universitetuose tiek Prancūzijoje, tiek tarptautiniu mastu, taip dar labiau įtvirtindamos jo įtaką. Iki šiol Jean-Pierre Martinez parašė 114 pjesių, kuriose kuriamas unikalus ir savitas pasaulis. Jo kūriniai meistriškai balansuoja tarp komedijos, absurdo ir socialinės satyros, todėl dažnai yra lyginami su Feydeau, Courteline ir Ionesco kūryba.

Jo pjesės išsiskiriusios kasdienybėje, tačiau dažnai pereina į siurrealistinį ar fantastinį pasaulį, perteikiamą per natūralius ir stipriai veikiančius dialogus. Martinez pasakojimo struktūros ir scenarijaus rašymo meistriškumas atsispindi jo gerai apgalvotuose sižetuose, kuriuose gausu netikėtų posūkių.

Jo kūriniai dažnai yra aštri socialinė kritika, kurioje naudojama karikatūra ir parodija, siekiant atskleisti tiek tuos, kurie kenčia nuo visuomenės normų, tiek tuos, kurie jas palaiko. Šis dvilypumas atspindi Molière'o satyrinę dvasią, jungiančią aštrią kritiką su gilumine humanistine vizija.

Jean-Pierre Martinez teatrą mato ne tik kaip pramogą, bet ir kaip refleksijos ir veiksmų erdvę. Komedija jo kūryboje tampa galingu ginklu ginti universalias vertybes, tokias kaip laisvė, lygybė ir teisingumas. Po humoro paviršiumi jo pjesės nagrinėja svarbias problemas: sekuliarumo gynimą, demokratijos grėsmes, populizmo kilimą, ekstremistinių ideologijų atgimimą ir ekologinius iššūkius.

Naudodamas humorą ir metateatrą, Martinez tyrinėja aktorių, žiūrovų ir paties teatro vaidmenį, suteikdamas savo kūriniams gilumo ir išlaikydamas juos prieinamus plačiai auditorijai.

Jo įsipareigojimas kurti prasmingą, bet kartu ir linksmą teatrą pabrėžia teatro aktualumą šiuolaikinėje visuomenėje. Martinez teatro vizija yra populiaru geriausia prasme – įtraukianti, bet ne supaprastinta, nepaklusni, bet ne vulgaru, socialiai angažuota, bet ne pamokslaujanti. Jo kūriniai ir toliau įkvepia ir linksmina žiūrovus visame pasaulyje.

Šis tekstas yra saugomas autorių teisių įstatymų. Baudžiamasis autorių teisių pažeidimas bus tiriamas ir gali užtraukti iki 3 metų laisvės atėmimo bausmę bei 300 000 EUR baudą.

Visos Jean-Pierre Martinez pjesės yra prieinamos nemokamam atsisiuntimui jo oficialiose svetainėse. Tačiau bet koks viešas spektaklis, nesvarbu, ar jį rengia profesionalai, ar mėgėjai, reikalauja išankstinio autoriaus leidimo.

Norėdami susisiekti su Jean-Pierre Martinez ir gauti leidimą pastatyti vieną iš jo kūrinių:

<https://comediatheque.net/>

<https://jeanpierremartinez.net/>

Avinjonas – 2025 m. vasaris

© La Comédiathèque

Pjesės prieinamos nemokamam atsisiuntimui